

Νικολάου Κ. Μάρτη, Η πλαστογράφιση της ιστορίας της Μακεδονίας

Κωνσταντίνος Αν. Βαβούσκος

doi: [10.12681/makedonika.546](https://doi.org/10.12681/makedonika.546)

Copyright © 2015, Κωνσταντίνος Αν. Βαβούσκος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Βαβούσκος Κ. Α. (1982). Νικολάου Κ. Μάρτη, Η πλαστογράφιση της ιστορίας της Μακεδονίας. *Μακεδονικά*, 22(1), 530–534. <https://doi.org/10.12681/makedonika.546>

τους σέ φυλές, ήταν οργανωμένοι και σέ συντεχνίες και κατά πόσο υπήρχε μιὰ τέτοια συντεχνία.

Κάποιες άβλεψίες, τέλος, πού παρατηρήσαμε δέ μειώνουν τή σημασία του έργου. Στο άρθρο «Λαϊκή ζωγραφική και παιδικό σχέδιο», άπαριθμώντας τά μνημεία τής κοσμικής ζωγραφικής, ό Κ. Μακρής σημειώνει ότι στο σπίτι του Γεωργίου Σβάρτς ύπάρχει άπεικόνιση της Βιέννης. Όσο μπόρεσα νά πληροφορηθώ άπό τά «Θεσσαλικά Άμπελάκια» του Ν. Μουτσόπουλου (Έπιθεώρηση Ήώς, 1966, σ. 113-200), στο σπίτι του Δημήτρη Σβάρτς και όχι του Γεωργίου ύπάρχουν παραστάσεις πόλεων πού μπορούν νά ταυτιστούν μέ τή Βιέννη ή τήν Πέστη (σ. 49-50). Έξάλλου στο σπίτι του Κανατσούλη στη Σιάτιστα δέν έχουμε μόνο τήν παράσταση του Διονύσου, αλλά μιὰ όλόκληρη σειρά μέ εικονικές παραστάσεις μύθων. Τέλος, τó σπίτι του Μαλιόγκα στη Σιάτιστα βρίσκεται δίπλα στού Νερατζόπουλου και όχι στού Κανατσούλη, όπως αναφέρει. Στο σημείο αυτό μέ μεγάλη ευχαρίστηση άξίζει νά προσθέσουμε ότι τó σπίτι αυτό, άλλοτε σέ άθλια κατάσταση όπως γράφει και ό Κ. Μακρής, τó τελευταίο καλοκαίρι πέρασε στα χέρια τής άρχαιολογικής ύπηρεσίας, πού ανέλαβε τήν άναστήλωσή του και τήν άποκατάσταση τών τοιχογραφιών του.

Κάποια τελευταία λόγια χρειάζεται νά πούμε για τή βιβλιογραφία του και τες πηγές του. Ή βιβλιογραφία θά μπορούσε νά χαρακτηριστεί έλλιπής, γιατί, όταν δέν τήν παραλείπει τελείως, δέν παραθέτει όλα τά χρήσιμα στοιχεία. (Έτσι, για παράδειγμα, στο «Όκτωήχι και Ψαλτήρι» κάνει μνεία για πρόσφατη μελέτη του Μ. Χατζιδάκη (σ. 355), χωρίς όμως νά αναφέρει τόν τίτλο τής). Φυσικά, καθώς τά άρθρα προορίζονταν άρχικά για τó ευρύ άναγνωστικό κοινό, θά ήταν λίγο κουραστικό νά δίνονταν όλα τά στοιχεία πού μόνο για τόν ειδικό μελετητή έχουν ενδιαφέρον. Όμως σέ μιὰ άναδημοσίευση, όπως στην προκειμένη περίπτωση, θά μπορούσε νά ύπάρχει ένας πρόσθετος κατάλογος μέ τά βασικότερα έργα πού συμβουλευτήκε ό συγγραφέας, ιδιαίτερα όταν τά μνημονεύει στο κείμενό του. Έξ άλλου ή έπιλογή τών εικόνων στο παράρτημα είναι άναμφίβολο χρήσιμη και άπαραίτητη, κάποτε όμως άποδεικνύεται φτωχή για κάπως έπαρκέστερη πληροφόρηση.

ΜΕΛΙΠΟΜΕΝΗ Δ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ

Νικολάου Κ. Μάρτη, Ή πλαστογράφηση τής Ίστορίας τής Μακεδονίας. Άθήνα 1983, σελ. 1-186 (έκ τών όποιων αί σελ. 117-186 φωτογραφία).

Ό Νικόλαος Μάρτης, ό όποιος έπί σειράν έτών έπεφορτίσθη μέ κυβερνητικά καθήκοντα, έκ τών όποιων τά μεγαλύτερες χρονικής διαρκείας υπήρξαν τά του ύπουργού Βορείου Έλλάδος, Μακεδών ό ίδιος (έκ του γραφικού χωρίου Μουσθένη εις τάς νοτίους παρυφάς του όρους Παγγαίου) και άπόφοιτος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, γνωρίζει καλά τήν ιδιαίτεran πατρίδα του Μακεδονία, όπως άλλοτε τήν γνωρίζουν καλά όλοι οι γηγενείς Μακεδόνες, και γνωρίζει και όσα προβλήματα έχουν δημιουργηθή περί αυτήν και εις τó έσωτερικόν και προπαντός εις τó έξωτερικόν. Είναι φυσικόν λοιπόν νά αισθάνεται πολύ άσχημα όταν πληροφορηται ότι διατυπώνται (και διδάσκονται) έπίσημως και προβάλλοντα διεθνώς θεωρία (μέσφ και καλοπίστων τρίτων), συμφώνως πρós τάς όποιας «Μακεδόνες» δέν είναι ούτε αυτός, ούτε οι συγγενείς του, ούτε οι φίλοι και γνωστοί του, ούτε οι πρόγονοι όλων αυτών, άλλ' αντίθετως οι κατοικούντες ώρισμένας πέραν τών βορείων συνόρων τής Έλλάδος έπαρχίας, οι όποιοι θεωρούν κατόπιν τούτου πολύ φυσικόν νά έ-

χουν εθνολογικά βλέψεις ἐφ' ὄλης τῆς Μακεδονίας, συνεπῶς (καὶ ἰδίᾳ) καὶ ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς, τὴν ὁποίαν ἄλλωστε καὶ ἀποκαλοῦν «Μακεδονίαν τοῦ Αἰγαίου», δηλ. παραλιακὸν τμήμα τῆς ὄλης Μακεδονίας.

Αἱ θεωρίαι αὐταὶ ἀναλόγως τῶν εἰδικωτέρων κέντρων ἐκ τῶν ὁποίων ἐκπορεύονται δίδουν διαφόρους διαστάσεις εἰς τὸ θέμα, αἱ ὁποῖαι ἀποτυπώνονται εἰς τοὺς διαφόρους χάρτας, οἱ ὁποῖοι δημοσιεύονται σχετικῶς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δημιουργεῖται εἰς βῆρος τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας «ἀλυτρωτικὸν» ζήτημα μὲ σκοπὸν νὰ πεισθοῦν ὅλοι ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς (ἑλληνικῆς) «Μακεδονίας» οὔτε ἦσαν οὔτε ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι, ἔστω κατὰ πλειοψηφίαν, Ἕλληνες. Πράγματι, κατὰ διαφόρους τρόπους τεμαχίζεται ἡ ἱστορία τῆς Μακεδονίας καὶ διδάσκεται ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Μακεδόνες δὲν ἦσαν Ἕλληνες καὶ οἱ σημερινοὶ (πλὴν Λαζῶν, Ποντίων καὶ λοιπῶν προσφύγων) δὲν ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφίαν τῶν «γηγενῶν» κατοίκων τῆς Μακεδονίας. Βέβαια ὑπάρχει καὶ μεταξὺ τῶν θεωριῶν τούτων περαιτέρω ἐσωτερικὴ διαφοροποίησις, διότι κατὰ τὰς μὲν αὐτοὶ ὅλοι εἶναι «Μακεδόνες», κατὰ τὰς δὲ αὐτοὶ ὅλοι εἶναι «Βούλγαροι», μὲ συνέπειαν νὰ δημιουργηθῇ διαμάχη, συμφῶνως πρὸς τὴν ὁποίαν κατὰ τοὺς μὲν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς βουλγαρικῆς Μακεδονίας (Μακεδονίας τοῦ Πιρίν) εἶναι «Μακεδόνες», κατὰ τοὺς δὲ ὅλοι οἱ αὐτοαποκαλούμενοι «Μακεδόνες» τῶν Σκοπίων εἶναι Βούλγαροι. Ἐν πάσῃ ὁμως περιπτώσει ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς πᾶσι αἱ θεωρίαι αὐταὶ καταλήγουν εἰς τὴν ἄρνησιν, μεγάλῃ ἢ μικρᾷ, τῆς ἑλληνικότητος γενικῶς τῆς Μακεδονίας καὶ εἰδικώτερον τῶν Μακεδόνων, μέχρι σημείου ὥστε εἰς μερικὰς ἀκραίας ἐκ τῶν θεωριῶν τούτων νὰ ἀναφέρεται ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα ὀλόκληρος ἡ Μακεδονία, ἡ ὁποία κατ' αὐτὰς διηρέθη τὸ 1912-1913 λόγῳ κρατικῶν σκοπιμοτήτων εἰς διάφορα τμήματα, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν τὴν ἑλληνικὴν, σερβικὴν καὶ βουλγαρικὴν καταπίεσιν, θά γίνη ἐν ἀνεξάρτητον καὶ κυρίαρχον (σλαβικὸν) κράτος μὲ πρωτεύουσαν τὴν Θεσσαλονίκην.

Ὅλα αὐτὰ ὡδήγησαν τὸν Νικόλαον Μάρτην εἰς τὴν ἐκπόνησιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐργασίας, ἡ ὁποία φαίνεται σαφῶς ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ἐκρηξίν τοῦ ἑλληνομακεδονικοῦ συναισθημάτος του. «Ἡ ἱστορία τῆς Μακεδονίας πλαστογραφεῖται» γράφει εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τοῦ προλόγου του, ὑπὸ μορφήν κραυγαλέας διαμαρτυρίας, καὶ σπεύδει εὐθὺς ἀμέσως νὰ προσθέσῃ: «ὡς Μακεδὼν καὶ ὡς πρῶην ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος ἐθεώρησα χρέος μου νὰ ἐνημερώσω τὴν ἑλληνικὴν καὶ διεθνή κοινὴ γνῶμην γιὰ τὸ ἀνυπόστατον τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν πλαστογράφων καὶ γιὰ τὸ ἱστορικὸν τῆς παραποιήσεως τῆς ἱστορίας τῆς Μακεδονίας», διὰ νὰ συνεχίσῃ γράφειν ὅτι «δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ δημιουργία ἐθνότητος (ἐννοεῖται τῆς «μακεδονικῆς», ἐκδόσεως Σκοπίων) μὲ κυβερνητικὰς ἀποφάσεις καὶ μὲ τὴν οἰκιοποίησην τοῦ ὀνόματος, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς ἄλλων λαῶν». Κατόπιν τούτων ὁ Νικόλαος Μάρτης διατυπώνει μὲ ἀκριβείαν τὸν σκοπὸν τῆς ἐργασίας του: θέλει νὰ πείσῃ καὶ τοὺς πλέον κακοπίστους καὶ δὴ μὲ ἀδιάφυστα στοιχεῖα περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἰσχυρισμῶν, τοὺς ὁποίους δι' ὄλης τῆς ἐργασίας του προβάλλει πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς ἐπιχειρουμένης πλαστογραφίας.

Τὸ ἔγγραψμα τοῦ Νικόλαου Μάρτη, ὅσον καὶ ἂν δι' ἡμᾶς τοὺς Μακεδόνες καὶ τοὺς Ἕλληνας γενικώτερον, φαίνεται εὐκόλον, ὡς ἀναγόμενον εἰς αὐτονόητον κατάστασιν πραγμάτων, ἀντικειμενικῶς ἐμφανίζεται σοβαρὸν, διότι ὑπάρχει μεγάλη βιβλιογραφικὴ (ἰδίᾳ νεοσλαβικὴ) ἐπὶ τοῦ θέματος κίνησις καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀνάληψις τῆς εὐθύνης αὐτοῦ προϋπέθετε χρόνον καὶ κόπον καὶ ποικίλης φύσεως (ἱστορικὴν, ἐθνολογικὴν, γλωσσολογικὴν κ.λ.) καὶ μεγέθους ἔρευναν. Ὁ Νικ. Μάρτης ὁμως δὲν εἶχε πρόθεσιν νὰ ἀσχοληθῇ μὲ καθαρὰν ἐπιστήμην, ἀλλ' ἀντιθέτως νὰ χρησιμοποίησιν εὐρήματα, ὑπὸ μορφήν πραγματικῶν γεγονότων, ἐκ διαφόρων πηγῶν, ἀρχαίων, μέσων καὶ νεωτέρων ἀντιλομνα, τὰ ὁποῖα χωρὶς νὰ παύουν νὰ εἶναι ἐπιστημονικὰ ἔχουν τὴν χάριν δι' ὑποπίπτουν ἀμέσως

καί δὴ κατὰ τρόπον ἐντυπωσιακὸν εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀναγνώστου, ὁ ὁποῖος ἔχει, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀμέσως ἐνώπιόν του ζωντανὴν πραγματικὴν κατάστασιν. Τοῦτο ἐξεργεῖ ἴσως καὶ τὴν ἑλλειψιν πληρεστέρας ἐπὶ τοῦ θέματος βιβλιογραφικῆς ἐνημερώσεως. Ὁ Νικόλαος Μάρτης δὲν ἔχει ἀντιγιογκοσλαβικὸν πάθος (τοῦτο ἄλλωστε συμβαίνει μὲ ὄλους τοὺς Ἕλληνας). Ἀντιθέτως τὴν ὑπὸ κρίσιν ἐργασίαν του προσφέρει εἰς τὸν βομὸν τῆς ἐλληνογιογκοσλαβικῆς φιλίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἐξιμνεῖ καὶ θέλει νὰ προστατεύσῃ. Ἐν τῇ ρύμῃ ὁμῶς τοῦ (γραπτοῦ) λόγου του γράφει ὅτι «μὲ τοὺς Γιουγκοσλάβους πάντοτε βρεθήκαμε κοντὰ ὁ ἓνας στὸν ἄλλο στὶς δύσκολες στιγμὰς τῆς ἱστορίας, ἐνῶ προφανῶς ἤθελε νὰ μνημονεύσῃ τοὺς Σέρβους, διότι ἐκ τῶν σημερινῶν Γιουγκοσλάβων οἱ μὲν Κροαταὶ καὶ Σλοβῆνοι ἦσαν μέχρι τὸ 1919 μέλη τῆς ἀστροσυγγρικῆς μοναρχίας, γνωστῆς διὰ τὸ ἔναντι τῆς Ἑλλάδος αἰσθημάτων της, οἱ δὲ «Μακεδόνες» ἦσαν μέχρι μὲν τὸ 1944 ἀνόπαρκοι ὡς «Μακεδόνες», σταθερῶς θεωροῦμεν μέχρι τότε ὑπὸ μὲν τῶν Βουλγάρων ὡς Βούλγαροι, ὑπὸ δὲ τῶν Σέρβων ὡς Σέρβοι, ἔκτοτε δὲ καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἀποτελοῦν τὸ κύριον κέντρον τῶν περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀνελληνικῶν πάσης φύσεως ἐνεργειῶν.

Τὰ εὐρήματα τοῦ Νικολάου Μάρτη, εἰδικότερον, ἀντλοῦνται πλουσιοπαρόχως κυρίως ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἐκ τῶν συγχρόνων ἀνασκαφῶν, τὰ πορίσματα τῶν ὁποίων ἀξιοποιοῦνται καὶ ἀξιολογοῦνται εἰς μέγαν βαθμὸν, καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων πολιτικῶν ἐξελιξέων εἰς τὸν χρόνον τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου. Εἶναι ἀλλῆθες ὅτι ὁ Νικόλαος Μάρτης δὲν ὑπεισέρχεται εἰς ἀκριβολόγους ἐπιστημονικὰς ἀναλύσεις καὶ παρατηρήσεις, ἐπιδίδεται ὁμῶς μὲ δύναμιν εἰς τὴν παράθεσιν γεγονότων, ἱστορικῶν, ἐθνολογικῶν καὶ πολιτικῶν, προβαίνων εἰς ἐκτιμήσεις καὶ ἰδεολογικῶν ἀκόμη ἐκδηλώσεων παλαιότερων καὶ προσφάτων, πολλὰς τῶν ὁποίων γνωρίζει ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως γὰρ τὸ ρόλου, τὸν ὅποιον διεδραμάτισε μέχρις ἐσχάτων εἰς τὸν πολιτικὸν στίβον τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἐργασία τοῦ Νικολάου Μάρτη θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπεκταθῆ περισσότερον καὶ ἐπιστημονικότερον εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Σκοπιανῶν, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Σκοπιανὸς ἔχον ὅτι δὲν ἦτο ἐλληνικὴ (κατ' αὐτοὺς ἢ γλῶσσα τῶν Μακεδόνων βασιλέων, ἢ ὁποία ἦτο ἐλληνικὴ, δὲν παίζει ρόλον, ἀφοῦ δέχονται ὅτι ἡ δυναστεία ἦτο ἐξελληνισμένη), ὡς ἐπίσης θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συζητηθῆ περισσότερον καὶ ἐπιστημονικότερον ἢ ἐθνολογικῆς σχέσεως τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων πρὸς τοὺς Ἰλλυριοὺς, ἀφοῦ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Σκοπιανῶν ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἀπόδειξιν ὅτι οἱ Μακεδόνες δὲν ἦσαν Ἕλληνες, ἀλλὰ Ἰλλυριοὶ, Θράκες, Θρακοίλλυριοὶ κ.λ. Πάντα ταῦτα ὁμῶς χωρὶς νὰ τὰ ἀγνοῆ παντελῶς, τὰ ἐποθετήσεν ἐπὶ ἄλλης βάσεως, διότι αὐτοὺς (ὁ Μάρτης) ὡς νομικὸς ἠθέλησε νὰ παραθέσῃ γεγονότα καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὰ ἀδιάψευστα (κατὰ τὴν φρασεολογίαν του) μὲ πλήθος μαρτυριῶν περὶ αὐτῶν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ πραγματικότης κυριαρχεῖ εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ἐξ αὐτῆς προκύπτουν δύο ἐρωτήματα ἀποφασιστικῆς σημασίας: 1) Πῶς ἦτο δυνατόν οἱ ἀρχαῖοι Μακεδόνες νὰ ἦσαν ἢ νὰ ἠσθάνοντο Σλάβοι ἢ ἀπλῶς νὰ ὀμιλοῦν σλαβικὰ ὀκτώ-ἐννέα αἰῶνας πρὸ τῆς καθόδου τῶν Σλάβων εἰς τὴν χερσονήσον του Αἴμου; Ἄλλως ἀβεβαίως ἂν δεχθῶμεν διὰ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Μακεδόνες ἐξεσλαβίσθησαν ἐν συνεχείᾳ (ἅπαντες), ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ συμβῆ πολλοὺς αἰῶνας μετὰ, χωρὶς νὰ μεταβάλῃ τὸν ἐθνολογικὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, ὅπως συνέβη μὲ τοὺς Βοσνίους, οἱ ὁποῖοι ἐξισλαμίσθησαν μὲν, ἀλλὰ εἶναι Σέρβοι καὶ οὐχὶ Τοῦρκοι. Εἶναι δυνατόν λοιπὸν οἱ Σκοπιανοὶ νὰ δεχθοῦν ὅτι εἶναι Ἕλληνες ἐκσλαβισμένοι; Καὶ κάτι ἄλλο. Ἡ περιοχὴ τῶν Σκοπιῶν, ὡς γνωστὸν, εἶναι ἡ ἀρχαία Δαρδανία. Πῶς κατήχησε καὶ αὐτὴ νὰ λέγεται «Μακεδονία»;

Καὶ περαιτέρω: 2) πῶς ἦτο δυνατόν νὰ αἰσθάνονται Σλάβοι, οἱ λεγόμενοι σλαβόφωνοι τῆς νεωτέρας Μακεδονίας, δταν αὐτοὶ ἀκριβῶς ἦσαν οἱ πρόμαχοι τοῦ μακεδονικοῦ

'Ελληνισμοῦ κατὰ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα (ὄλοι σχεδὸν οἱ γηγενεῖς ὄπλαρχηγοὶ μας, ὅπως οἱ Κάτας, Γκόνος, Μητρούσης, Κύρου, Νταλίπης κ.λ. ἦσαν σλαβόφωνοι) καὶ οἱ φανατικότεροι ἔχθροὶ τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων (τότε οὐδαμοῦ ἀνεφέροντο «Μακεδόνες», ἀλλὰ μόνον Ἕλληνες, Σέρβοι, Βούλγαροι, Μαυροβούνιοι, Ρουμάνοι, ὅπως ἄλλωστε καὶ ἡ Συνθήκη τοῦ Βερολίνου μνημονεύει), τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οὗτοι οἱ Βούλγαροι ἀπεκάλουν «γραικομάνους»;

Ὁ Νικόλαος Μάρτης θὰ πρέπει νὰ ἐκοπίασε πολὺ εἰς τὴν συλλογὴν ὄλων τῶν ὑπ' αὐτοῦ παρατιθεμένων στοιχείων. Ὁ κόπος του ὅμως θὰ ἦτο εὐχάριστος. Ἀγωνιστὴς αὐτὸς εἰς ὄλους τοὺς πολέμους, τοὺς ὁποίους ὑπεγραφεῖτο νὰ δώσῃ ἡ Ἑλλάς τὰ τελευταῖα ἔτη, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὀρροδέσῃ προκειμένου νὰ μετὰσχῃ εἰς ἄλλην μάχην ἐπὶ ἄλλου πεδίου.

Ἄς ἴδωμεν ὅμως πλησιέστερον τὸ περιεχόμενον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐργασίας. Μετὰ τὸν πρόλογον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκτίθενται ἐν συντομίᾳ (σελ. 1-2) οἱ σκοποὶ αὐτῆς, ἀκολουθεῖ (Β') Εἰσαγωγή (σελ. 3-10), εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτίθεται τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐπιχειρηθείσης πλαστογραφίας τῆς ἱστορίας τῆς Μακεδονίας καὶ παρατίθενται εἰς ἀδράς γραμμὰς οἱ στηρίζοντες αὐτὴν ἰσχυρισμοὶ καὶ αἱ πολιτικαὶ ἀποφάσεις τῶν Γιουγκοσλάβων κομμουνιστῶν διὰ τὴν ἀκολουθήσασαν εἰς ἀδράς ἐπίσης γραμμὰς ἡ ἀντίκρουσις τῶν ἰσχυρισμῶν τούτων διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τῆς ἐποποιίας τοῦ Ἀλεξάνδρου, τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς δράσεως τῶν Κυριλλίου καὶ Μεθοδίου, περὶ τῆς ἐλληνικότητος τῶν ὁποίων παρατίθενται πολλαὶ ἐπιστημονικαὶ μαρτυρίαι καὶ πρόσφατα ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν ἔλαβε σχετικῶς τὸ Βατικανόν.

Ἐπακολουθεῖ κεφάλαιον (Γ') περὶ τῶν ριζῶν καὶ τῆς ἐλληνικῆς καταγωγῆς τῶν Μακεδόνων, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἔρευνα ἀνάγεται (συνοπτικῶς πάντοτε) μέχρι καὶ τῆς μυθολογίας. Εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτό, ἀφοῦ γίνῃ ἰδιαιτέρα ἔρευνα εἰς πρὸς τὴν καταγωγὴν τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας, παρατίθενται ἱστορικαὶ πηγαὶ περὶ Μακεδονίας καὶ περὶ τῆς συμμετοχῆς τῶν Μακεδόνων εἰς τὴν θρησκευτικὴν καὶ πολιτιστικὴν ζωὴν τῶν ὑπολοίπων Ἑλλήνων, ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν σχετικὴν μαρτυρίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἰδιαιτέρως ἐμνημονεῖται ὁ συγγραφεὺς διὰ τὴν προβολὴν τῶν εὐρημάτων ἐκ τῶν προσφάτων ἀνασκαφῶν εἰς τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους τῆς Μακεδονίας (Δίον, Βεργίνα, Πέλλαν, Σίνδον) μὲ τὰ ὁποῖα ἐνισχύει τὴν κατὰ τὰ ἄλλα γνωστὴν ἐλήθειαν περὶ τῆς πολιτιστικῆς παρουσίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὰς μακεδονικὰς περιοχὰς τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας. Ἰδιαιτέρως τμήμα ἀφιερώνεται εἰς τὸ περίφημον ρητορικὸν σχῆμα τοῦ Δημοσθένους, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Φίλιππος ἀποκαλεῖται βάρβαρος. Ἐδῶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προστεθῇ, α) ὅτι ὁ Δημοσθένης εἰς τὸν Κατὰ Φιλίππου (Γ', 31), λέγων ὅτι «ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ὢν ἐκεῖνος πράττει νῦν, οὐχ οὕτως ἔχουσιν, οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνας ὄντος, οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἑλλήσιν, ἀλλ' οὐδὲ βαρβάρων ἐντεῦθεν ὄσων καλὸν εἰπεῖν», δὲν κάμνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τοῦ νὰ ψέγῃ τὰς πράξεις τοῦ Φιλίππου, τὰς ὁποίας χαρακτηριστρίδι ὡς μὴ ἀξίας Ἕλληνας, ἀλλὰ τοῦ χειροτέρου βαρβάρου, δηλ. δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνεγνωρισμένην παρ' ὄλων ἐλληνικὴν καταγωγὴν τῶν Μακεδόνων, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκπολιτιστικὴν τῶν καθυστέρησιν (βλ. Η. G. Wells, Παγκόσμιος Ἱστορία, Α', σελ. 439), αὐτὴν δὲ τὴν ἔννοιαν πράγματι εἶχεν ἡ λέξις «βάρβαρος». Διότι, πράγματι, βάρβαρος ἔθεωρεῖτο ὁ μὴ μετέχων τῆς παιδείσεως τῆς ἐλληνικῆς, δηλ. ὁ ἀπαιδευτός, ὁ ἄεστος καὶ οὐκ οὐκ ἄλλ' Ἕλληνας ἐν γένει. Τοῦτο βεβαίως ὁ Ἰσοκράτης ὁ Ἀθηναῖος εἰς τὸν Πανηγυρικόν του (βλ. ἐκδ. Παπύρου, ἀρ. 64, Ἀθήναι 1939, παρ. 50, σελ. 34), ὅταν λέγῃ ὅτι «τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πεποιήκε μηκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι καὶ μᾶλλον Ἕλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδείσεως τῆς ἡμετέρας ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετέχοντα».

Εἰς τὸ ἐπόμενον (Δ') κεφάλαιον γίνεται λόγος περὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς ἑλληνιστικῆς ἐν γένει περιόδου, μὲ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα καὶ ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς συνέλεξε ἐκ τοῦ Μουσείου τοῦ Κουβέιτ. Εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον παρατίθενται μαρτυραὶ περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐκ θρησκευτικῶν πηγῶν (Παλαιὰ Διαθήκη-Κοράνιον). Ἐν συνεχείᾳ γίνεται σύντομος λόγος περὶ τῆς Μακεδονίας μετὰ τὴν ἀρχαιότητα (κεφ. ΣΓ') μὲ μαρτυρίας Σλόβων ἱστορικῶν καὶ περὶ τῶν ἀγῶνων τῶν Μακεδόνων διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν των (κεφ. Ζ'), τοὺς ὁποίους ὁ συγγραφεὺς παρακολουθεῖ συνοπτικῶς ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπαναστάσεως τοῦ 1495 μέχρι καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ 1912, εἰς αὐτοὺς δὲ ἐντάσσει καὶ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα, εἰς τὸν ὅποιον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προσθέσει μεγαλύτεραν ἔκτασιν ἀφιερῶντων ἴδιον κεφάλαιον λόγῳ τῆς σημασίας του καὶ τοῦ ρόλου, τὸν ὅποιον διεδραμάτισαν εἰς αὐτὸν οἱ σλαβόφωνοι περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο ἤδη λόγος.

Μετὰ ἀπὸ τὰ ἐκτεθέντα ἀκολουθοῦν τρία κεφάλαια: 1) Τὸ Η' μὲ γεγονότα εἰς τὴν Μακεδονίαν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της, εἰς τὸ ὅποιον γίνεται λόγος περὶ τῶν ἐντελῶς προσφάτων ἐξελίξεων, αἱ ὁποῖαι ὠδήγησαν εἰς τὴν ἰδρυσίν του κράτους τῶν Σκοπίων καὶ εἰς τοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποίους τοῦτο ἐπιδιώκει. Ἐδῶ ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὴν «μακεδονικὴν» γλῶσσαν, περὶ τῆς ὁποίας ἐγένετο λόγος (τὰ ἐπιχειρήματα ἐδῶ κατ' αὐτῆς συνίστανται εἰς πραγματιστικὴν ἀντίκρουσιν πράγματι ὀρθὴν καὶ οὐχὶ εἰς ἀπολύτως γλωσσολογικὰ δεδομένα). 2) Τὸ Θ' μὲ θέμα τὴν παραποίησιν καὶ διαστρέβλωσιν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἀποσκοποῦν εἰς τὴν πλαστογράφησιν τῆς ἱστορίας τῆς Μακεδονίας, καί, 3) Τὸ Ι' μὲ θέμα τὰ ἀποτελέσματα τῆς σχετικῆς σλαβικῆς προπαγάνδας.

Ἡ ὅλη ἐργασία κλείνει μὲ ἐπίλογον, εἰς τὸν ὅποιον ἀναφέρεται τὸ ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἐπιτευχθέν ἔργον πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς κατὰ τῆς Μακεδονίας ἐπιβουλῆς καὶ μὲ ὑπόμνησιν πρὸς πάντας τοῦ ἐξόχως ἔθνικου ἐνδιαφέροντος, τὸ ὅποιον παρουσιάζει τὸ θέμα τοῦτο.

Ἡ ὅλη ἐργασία πλαισιοῦται ἀπὸ ἰδιαίτερον τμήμα μὲ 77 φωτογραφίας, μετὰξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἔγχρωμοι, μὲ τὰς ὁποίας καὶ αὐτὴ πλουτίζεται καὶ ἡ εὐρηματικὴ ἐπιχειρηματολογία τοῦ συγγραφέως ἐνισχύεται διὰ πειστηρίων ἀπτόων.

Ὁ Νικόλαος Μάρτης προσφέρει τὴν ἐργασίαν του αὐτὴν ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας του. Τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα αὐτὴ περιέχει λόγῳ τοῦ βάρους τῆς πραγματικῆς τῶν ὑποστάσεως ἀποτελοῦν ἀποφασιστικὴν, ἀλλὰ εὐπρεπῆ ἀπάντησιν εἰς τὰς θεωρητικὰς κατασκευὰς τῶν νεοδητῶν Μακεδόνων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἄλλωστε ἡ ὅλη ἐργασία ἀποτελεῖ καὶ φιλικὴν χειρονομίαν καλῶν σχέσεων. Δι' ὅλους τοὺς ἐκτεθέντας λόγους ἡ ἐργασία τοῦ Νικολάου Μάρτη ἀποτελεῖ ἔθνικὴν προσφοράν.